

Redactia
si
Administratia

Cluj Reg. Maria 14

TELEFON 124

Librăria Anca
Cluj, Piața Unirii 32.

CLUJUL

ZIAR INDEPENDENT

Abonament:

Pe un an Lei 160—
Pe 1/2 an „ 80—
Pe 1/4 an „ 40—Pentru Străinătate:
Pe un an Lei 320—
Pe 1/2 an „ 160—
Pe 1/4 an „ 80—Anunțurile se pri-
mesc după tarif.Manuscrisele
nu se înapoiază.

Un exemplar 3 Lei.

Director-Proprietar: Alexandru Anca.

In străinătate un exemplar 4 Lei.

„Fașcia nu uită“

Menirea fașcismului român.

Programul Fasciei Naționale Române, după cum am accentuat într-un număr trecut, evidențiază în primul rând combaterea uneltirilor subversive și în special a uneltirilor anti-române, căutând să năbușească propaganda spionilor, renegeților și a altor elemente destructive, cari abuzează de ospitalitatea noastră. În legătură cu aceasta fasciștii români au menirea să combată speculațiile dăunătoare populației consumatoare, abuzurile, demagogia și nedreptățile, restabilind cinstea și ordinea și dezvoltând totodată și educația fizică și sufletească a românilor și nelăsând nepedepsit nimica, ce ar putea reduce vitalitatea și libera dezvoltare a poporului român și a intereselor național-române.

Programul Fasciei Naționale este foarte potrivit intereselor române, având în vedere, că elementele subversive caută mereu să ne compromită, infiltrându-se pretutindeni cu ajutorul banului speculat de pe populația noastră și corupând factorii slabi ai Statului nostru.

Fascia Națională Română din acest punct de vedere are menirea să insiste mai intensiv pentru executarea legii speculei, contribuind la confiscarea întreprinderilor, cari fac speculă și dând aceste întreprinderi românilor, ca să ne putem acapara și preponderanță economică și astfel cea socială în viața noastră de stat.

F. N. R. mai are menirea să contribuie la modificarea legii naționalizării, în sensul, ca în fiecare întreprindere economică deocamdată să fie atât capitalul, cât și funcționarii români în proporția de 60%, iar mai târziu și în mai mare proporție, ca să fie România într-adevăr a românilor din toate punctele de vedere și nu numai din punct de vedere cartografic.

România, până nu va fi a Românilor și din punct de vedere economic, nu va fi în realitate niciodată a noastră, ci a unor elemente streine intereselor noastre naționale, cari elemente o stăpânesc și în prezent din toate punctele de vedere, cu ajutorul banului și influenței, pe care o au la noi și cu ajutorul unor ziare, cari se pretind a fi române și cari în realitate servesc în mod subversiv exclusiv interesele personale ale elementelor neromâne, luptând contra a tot ce este românesc.

Românii din acest motiv se simt darori a insista pentruca să nu se mai permită fiilor oricărui neam a redacta publicații, decât în limba lor, salvându-ne astfel de pericolul ca străinii în mod subversiv să ne mai poată seduce neamul. Elementele române slabe astfel nu vor mai avea posibilitatea să-și facă autoreclame în „anumita presă“, dar nici anumita presă nu va mai avea ocazie să-și facă autoreclame cu scopul de a ne seduce neamul.

Menirea Fașciei Naționale Române deci se rezumă în activitatea națio-

nală de a ne salva neamul de toate relele, asigurându-i o dezvoltare adevărat românească din toate punctele de vedere și contribuind la validitatea românilor pentru acaparea vieții politice, economice și sociale, insistând totodată și pentru expulzarea elementelor dăunătoare intereselor române și pentru executarea mai riguroasă a legii încetățenirilor, netolerând încetățenirea unor elemente dușmane intereselor naționale.

V. I. Moldovan.

Antisemitismul în Rusia

„Viitorul“ aduce știrea, că în întreaga Rusie și'n deosebi în Ucraina au izbucnit în ultimul timp turburări cu caracter antisemit. O ligă constituită din țărani și muncitori ruși cere înlocuirea evreilor din slujbe de stat și din posturile conducătoare sovietiste, amenințând cu pogrom. Numeroșii fugari, cari se afiă pe malul Nistrului, voind să vină în România, au fost opriți, guvernul român dispunând să rămână granița închisă.

Ziarul „Uj Kelet din Cluj însă accentuează, că „Viitorul“ ar fi scris, că toate aceste sunt svonuri tendențioase, menite să servească propagandei anti-bolșevice.

De unde a scos anumita presă aceste svonuri favorabile gustului ei, ea știe, dar în tot cazul, mișcările antisemite se accentuează mai intensiv și în Rusia, pentrucă altfel guvernul român n'ar fi luat dispoziții, ca să închidă granița română înaintea refugiaților evrei, cari voesc să se facă scăpați în România!

Dl Gritta pleacă?

Dl General Petala și dl prefect Mureșan, ori dl Gritta pleacă?

Zilele aceste s'a răspândit știrea, că dl general Petala și dl prefect Mureșan ar fi intervenit la București pentru înlăturarea dlui Gritta dela poliție, declarând, că ori dâșii pleacă, ori dl Gritta.

Din cercurile competente în această chestie ni-se declară, că aceste svonuri ar fi fost lansate de către unii interesați, despre a căror ilegalități dl Gritta adună date și din acest motiv i-s'ar fi căutat înlăturarea.

Din altă sursă autentică însă suntem informați, că dl Gritta va scoate la iveală foarte multe ilegalități dar uneltirile adversarilor d-sale nu vor putea reuși, dl Gritta fiind „tare la București“, având în spate protectori, cari îl încurajează în acțiunea pornită pentru descoperirea abuzurilor săvârșite în Cluj.

NOTE

Manifestații...

Mă întâlnesc cu un student. Are o față îngrijorătoare și cu o discreție mi șoptește:

— Are. să se întâmple ceva... (Nu'nțelegeam.)

O studentă mă oprește pe stradă și cu un zimbet ușor îmi spune:

— Să vezi că o să se întâmple ceva! — (Am speranță și cred, că în fine a sosit momentul oportun!...)

O babă mă împiedecă de piciorul stâng și frecănu-și rânile mi zice:

— Așa-i die, că o să se întâmple ceva? — (Asta mă disgustă.)

Și așa mereu!... Cunoscui și necunoscui mă atacă, spunându-mi „o să se întâmple ceva!...“

Eu nu știu nimic, dar sunt sigur acum și eu, că „o să se întâmple ceva!...“

Seara la teatru!... Publicul se fixează în loji. Atmosferă foarte înfierbântată, par'că simtești, că „o să se întâmple ceva!...“

La eșire companii de sergenți... Și acum sunt sigur, că „o să se întâmple ceva!...“

Grita stă în fața batalionului său cu o mutră severă și acum, — văzându-l, — sunt sigur, că „o să se întâmple ceva“.

Publicul, ca un tumult manifestant, iese dela teatru, Grita suride, văd, că și dânsul e sigur, că „o să se întâmple ceva“.

Poporul se'mprăștie și Grita cu o față desgustată observă, că „n'o să se întâmple „ceva“...“

— Dar curier sosește... palid șoptește:

— Ziarul semit „Uj-Kelet“ distrus...
Forță aleargă... dar nu găsește nimic, ci multumit constată, că *totuși* „s'a întâmplat ceva!...“

În cafelele poporul nerăbdător așteaptă „să se întâmple ceva!...“

Un pasager nervos trânteste un scaun... e zgomot mare... femeile șipă... poliția apare... și Grita constată că... „s'a întâmplat ceva!...“

F. Zach
manifestant.Manifestațiile
studentești și poliția

— Declarațiile dlui O. Grita, prefectul poliției Cluj. —

Săptămâna trecută au avut loc în Cluj mari demonstrații național-române cu ocazia aniversării unirei principatelor române și cu ocazia serbării date în ajutorarea școlilor Blajului. La una dintre manifestații însă poliția a crezut de bine să se năpustească cu patul puștilor asupra studențimei manifestante, care cânta imnul regal.

Ceeace a jignit și mai mult sentimentul român în aceste demonstrații naționale, au fost unele știri, că atacul brutal contra manifestanților a fost ordonat de un comisar evreu numit Kotz însoțit de un alt comisar, care se prezintă ca român.

Am adus la cunoștința dlui O. Grita, prefectul poliției Cluj aceste scandaloase brutalități și dsa ne-a declarat, că nu a dat nici un ordin ca polițiștii să-i bată pe manifestanți, fiind și dsa bun român, încât va lua dispoziții în această chestie.

Dl. Grita ne-a mai dat o mulțime de lămuriri, asupra cărora vom mai reveni atunci, când va fi timpul oportun, sperând, că dsa nu-și va uita menirea de bun român, făcându-și datoria în conformitate cu directivele guvernamentale.

Accente

Viitorul guvern român

„Viitorul“, oficiosul guvernului după informațiile autentice primite din cercurile guvernamentale competente, scrie, că în momentul, când regimul actual își va fi împlinit opera, va fi nevoie de oameni conștienți și capabili.

Oamenii conștienți și capabili, evident sunt aceia, cari luptă pentru interesul românilor și țării, ca să realizeze scopul dorit de români: „România a Românilor“, având în vedere, că țara aceasta în prezent nu este decât din punct de vedere cartografic a românilor, pe când în realitate este a buzunarelor streine. Acești oameni se caută printre rândurile organizațiilor naționale și în primul rând în organizația fașcistă.

Propaganda antiromână

În timpul șederei d-lui ministru de finanțe Vintila Brătianu la Paris, Aristide Blank unul din proprietarii Băncii Marmorosch a început și a finanțat o companie mare de presă la Paris în contra ministrului nostru de finanțe. Aceasta companie tocmai atunci s'a început când dl Brătianu conducea tratative cu lumea financiară franceză și ca o consecință la aceasta campanie putem înregistra, neîncrederea manifestată în aceste cercuri față de reprezentantul țării noastre, despre a cărui activitate financiară apăreau în presa parisiană informațiuni cu totul fabuloase. Presa guvernamentală menține că are probe destul de serioase pentru introducerea procedurii în controla d-lui Aristide Blank. Considerându-se că dl Vintila Brătianu nu a petrecut în străinătate ca om particular ci ca reprezentantul Statului român, astfel propaganda condusă împotriva d-sale a vătămat interesele vitale ale țării. Astfel o instrucție cu atât mai vărtos trebuie condusă împotriva dlui Blank întrucât nesuccesul călătoriei dlui Brătianu la Paris s'ar putea atribui tocmai uneltirilor concurenților d-sale financiari. Dnii Brătianu și Blank sunt deja de mult dușmani. Până ce însă dl Brătianu n'a fost ministru de finanțe al României, aceasta dușmănie se reducea la ostilitatea alor doi oameni particulari, însă dacă dl Blank persistă a lucra și azi împotriva dlui Brătianu, acest fapt înseamnă ofensarea intereselor generale ale țării.

Față cu acestea constatări izvorite din anturajul presei guvernamentale Banca Marmorosch declară că nici nu se poate presupune că dl Blank s'ar fi făcut vinovat de invinuirile ce i-se aduc.

În ori-ce caz lupta intervenită între acești doi eminenti financiari, va fi foarte interesantă. Românii în tot cazul, așteaptă rezultatele luptei.

— Camera deputatilor a luat hotărâre pentru revizuirea încetățenirilor de până acuma, având în vedere, că în această chestie s'au făcut foarte multe ilegalități, ca și în chestia expulzării.

Alegerea președintelui Sovietelor

— De ce a fost ales Rycow. —

În fruntea Sovietelor rusești, după cum am amintit, a fost ales Rycow, despre care până în prezent nu s'a auzit nimic.

Lumea se aștepta să fie ales președintele al Sovietelor Trozki, Cicerin ori Kamanew, cari erau mai cunoscuți și prin urmare înțelegem surprinderea generală, pe care o provocase alegerea lui Rycow.

Toată lumea se întreabă de cauza acestei întorsături și astfel este interesant a arăta și motivul acestei alegeri.

In Rusia, după cum se știe în prezent se pregătesc și sunt în curs progromuri și antirevoluții, cari au menirea să răstoarne actualul regim, care este dominat de evrei în majoritate covârșitoare, din vre-o 202 conducători sovietici fiind peste 180 evrei, iar restul armeni, germani și în fine ruși.

Conducătorii Sovietului, având în vedere ura, pe care o nutrește poporul rus contra evreilor dominanți, cari, ca și Kuhn Bela cu tovarășii săi în Ungaria — a exploatat întreaga Rusie, au crezut necesar să aleagă în fruntea Sovietelor un rus, o uneltă a lor, ca să arate rușilor, că conducătorii poporului rus sunt ruși adevărați.

Trozki, Kamanew, Cicerin etc. nu sunt ruși, ci evrei și din acest motiv au crezut necesar să nu candideze la președenție.

În aceste împrejurări au candidat pe Rycow, care apoi a și fost — nu ales cu majoritate ci — proclamat președinte de către conducătorii, a căror uneltă este.

O tristă constatare la perceptoratul orașului

Am luat cu durere la cunoștință că în oficiile de stat sunt aplicați încă și astăzi funcționari streini intereselor națiunii și statului. Astfel d. e. la Perceptoratul orașului din str. Cogălniceanu Nr. 4 la secția impozit, sunt unii indivizi, cari au timpul și încăpățănarea să controleze mai întâi impresumul de pe fiecare tipăritură ce li-se înaintează, și dacă găsesc că a fost pregătite la vre-o tipografie românească, au grija să o respingă cu observarea că nu e bună și îndrumă pe toți contribuabilii să cumpere toate tipăriturile dela o anumită firmă jidovească, protejată a lor, cu toate că acele tipărituri nu sunt nici cu o linioară mai extra decât cele tipărite la români. Observăm deci că e simplă reavoință din partea acelor funcționari, sau poate o convenție de interes între ei și firma protejată. În tot cazul vom cerceta să aflăm motivele pentru cari comerțul român este alăturat, și totodată rugăm pe domnul primar al orașului Cluj să nu permită unor streini ca să ne bajocurească comerțul, iar dacă dorește să se convingă personal, se poate încă vedea placatul din localul perceptoratului pe care s'a șters numele firmei românești, care a făcut acel placat — înlocuindu-se cu numele firmei protejate. Vede orișicine, că este o batjocură fățișe, care nu poate să ducă la sfârșit bun. Deocamdată va fi destul dacă cerem control sever, sau mai sigur înlăturarea acelor figuri nedemne de postul lor.

Validitatea românilor

Un comerciant român târât în faliment. — Menirea autorităților.

Într'un număr recent am amintit șicanele, pe cari le-a avut de suferit comerciantul român Ion Pop din Cluj timp de doi ani pe chestia unui local.

Comerciantul Ion Pop, care și înainte de doi ani a luptat mereu și a suferit pentru a-și putea închiria vre-un local, dar fiind român n'a reușit, având în vedere lupta neromânilor contra românilor chiar și în chestia locuințelor în fine, acum doi ani a reușit să găsească o altă soluție, pentru a-și putea instala depozitul de coloniale, contribuind la romanizarea vieții comerciale în Cluj. A intrat în tovărășie cu comerciantul Jeney, care avea contract pentru un local de prăvălie al Primăriei și care avea drept la acel local. Între timp însă, a venit profesorul dr. Olariu și sub pretext, că vrea să-și deschidă o farmacie, a închiriat în mod ilegal localul dela Primărie și a căutat pe toate căile să scoată din acel local pe comerciantul român I. Pop și Jeney, care aveau închiriat localul în mod legal conform cerințelor.

Dl Olariu însă s'a bazat pe o ilegalitate, care de altfel comprome și partidul liberal, declarând, că fiind liberal, se simte

tare la guvern în chestia aceasta.

Ministerul a recunoscut dreptul dlui Pop, regretând uneltirile, cari se fac chiar contra românilor atunci, când sunt destui neromâni, cari obțin localuri fără să aibă nevoie de ele, speculându-le și cari ar trebui să se acorde românilor.

Astfel a putut rămânea dl Pop în localul din chestie, dar în urma șicanelor a fost nevoit să-și închidă prăvălia, pentru că trebuia să umble mereu la autorități pentru a contrabalansa uneltirile dlui Olariu, care are altfel din ce se susținea fiind profesor și are și alte localuri, care le poate ocupa dela streini și nu dela români.

Dl dr. Olariu însă nici nu a avut nevoie de localul Jeney & Pop, pentru că, după cum ne poate constata, a voit să-l speculeze. Numai astfel ne putem închipui, că a preferit după mai multe șicanări, să pretindă dela dl Pop 25.000 lei și apoi mai mulți, ca să nu-l șicaneze.

Așteptăm în fine, ca Consiliul orașului să nu mai dea ocazie la șicanarea unui român, ca dl Pop, ci din contră: să-i sprijinească pe români să se valideze, fără a stânjeni interesele altor români.

Să cedăm reciproc

După înfăptuirea idealului național în 1918 toți ne așteptam la începerea unei ere noi pentru românismul din stânga Dunării. Toți nădejduiam zile mai bune, mai frumoase și mai senine. Căci după 1918 românismul a intrat aproape în hotarele sale etnice în așezarea sa dela nordul bătrânului fluviu.

Spre marea durere a tuturor Uni-rea nu ne-a adus integral năzuințele. Căci imediat au început frecările între frații ce veacuri dealungul și-au întins instinctiv brațele spre a se uni.

De aceste lupte sunt vinovate în primul rând partidele politice. Ardealul a adus cu sine un part.d puternic între hotarele sale, vechiul regat a adus partide puternice în alcătuirea liberă de stat dinainte de 1918.

Partidele politice au adâncit și mai mult sanțul ce-l trasaseră între frați veacurile de neunire datorită numai împrejurărilor politice vitrege pentru neamul românesc.

Și astfel am văzut apărând în vocabularul nostru noțiunea de „ardelean“ și cea de „regățean“.

Este un fapt necontestat de nimeni că opera de validitate a românismului nu se poate face decât mergând înainte și pe calea civilizației și a culturii.

Din punctul de vedere al civilizației Ardealul superior. Ardealul este este mai bine așezat gospodărește, cu orașe mai occidentale și așezări sătești mai temeinice. Deasemeni o rețea de căi ferate bine construite leagă între ele diferite centre și constituie o cheazășle pentru viitorul nostru economic.

Orașele din vechiul regat sunt mai puțin moderne, mai rău amenajate, mai puțin etnice. Satele vechiului regat sunt departe de satele ardelenesti sub raportul așezărilor gospodărești. Sunt mai sărăcicioase mai puțin moderne. Și poate tocmai acestui fapt se datorește impresia urâtă ce o face

Ardeleanului vizitator așezarea vechiului regat.

Dacă Ardealul este superior ca civilizație vechiului regat, aceasta se datorește numai împrejurărilor istorice. Vechiul regat nu s'a împărțit din acest fruct al civilizației decât după ce „bonjuriștii“ dela 1848 au înfăptuit salvatorul act național dela 1859. Ardealul însă — atunci rob — a avut neconținut pilda civilizației din fosta monarhie habsburgică.

Dacă Vechiul regat stă cu un pas mai în urmă ca civilizație față de Ardeal nu tot astfel stă din punctul de vedere al culturii. Exceptând țărănimea care de ambele părți ale Carpaților se află într'o stare cărturărească destul de tristă — vechiul regat față de Ardeal nu se prezintă în ipostas de inferioritate.

Și aici au intervenit tot împrejurările istorice. Căci după 1859 s'a organizat vechiul regat după sistemul care-i era mai apropiat spiritualicește — după sistemul francez; pe când Ardealul a trebuit să se instruiască după sistemul impus de Unguri — după sistemul german, ceva mai strein de construcția noastră psihologică care-i pur latină.

Și astfel pe latitudinea Carpaților avem două mentalități oarecum diferite și cari spre marea durere a tuturor intră adesea ori în conflict.

Ne despart temporar sistemele nu însă sufletele și aspirațiunile. Ce trebuie însă să știe românismul de pe cuprinsul întregii țări este următorul lucru: că suntem frați, născuți din aceeași întrupare latină și că trebuie ca toate eforturile să ne concentrăm pentru întărirea și validitatea românismului nostru.

În Ardeal avem o civilizație sănătoasă, în vechiul regat: cultură franceză sănătoasă, elastică și bine încheagată.

Civilizația ardeleană altoită pe cultura vechiului regat ne va da o manifestare adevărat românească pe toate tărâmurile și întru înfăptuirea căreia trebuie să se concentreze toate energiile noastre naționale.

Marin Dragnea.

Ciardașul dela balul K. A. C.

Guvernul a luat dispoziții, ca să fie disolvat clubul sportiv K. A. C. din Cluj, care era o organizație de propagandă a magnaților unguri, aducându-și dela Budapesta mai mulți oameni sub masca sportismului.

Românilor în aceste împrejurări nu le pare rău, dacă dl Gritta într'adevăr ar fi dansat „ciardaș“ la balul K. A. C. având în vedere, că totuș „țarina moților“ a triumfat după acest bal, disolvându-se clubul acesta al magnaților.

Dl Gritta, dacă va continua să lucreze în această direcție națională, va putea fi sigur de încrederea românilor.

Desvoltarea culturii române în Turda

Dl. dr. Meșter, noul prefect al județului Turda-Arieș și-a stabilit următorul program de muncă extraordinară cu ocazia instalării:

1. Clădirea unei catedrale române ortodoxe în centrul orașului. Am stat la periferii o mie de ani. Demnitatea noastră pretinde, ca toate instrucțiunile noastre și clădirile lor, să ajungă în inima orașului;
2. Clădirea internatului pentru băeți dela liceul Regele Ferdinand I.;
3. Mărirea clădirii pentru școala de Arte și Meserii;
4. Desvoltarea și mărirea căminului ucenicilor meseriași;
5. Înființarea Școalei medii de agricultură;
6. Înființarea încă anul acesta a Școalei profesionale de fete;
7. Începerea clădirilor școlare pe teritoriul județului;
8. Procurarea unui camion sanitar cu menirea să parcurgă satele noastre pentru săvârșirea operațiilor de desinfecție.

Teatrale.

Marti în 19 Febr. s'a predat la Teatrul Național ca premieră comedia „Păianjenul“ de A. Herz.

În rolul principal d-na Jeana Popovici-Voina a fost ca 'ntotdeauna la 'nălțime. Par'că a fost pregătit direct pentru dansa acest rol. Avea dreptate dl Florini că dansa este un paiangen în pânza căreia se prind toți. Cam așa este și în realitate. Ne prinde pe toți în pânza sa, ne cucerește tot mai mult. De dragul dănei teatrul a fost arhiplin și am aplaudat-o cu mare în-suflețire.

Dl Mihăilescu-Brăila în rolul dlui Florini, a secondat perfect pe d-na Voina. Dealtfel dâșii totdeauna sunt foarte potriviți împreună. Deasemenea dl Stănescu-Papa în rolul lui Zăvoianu a reușit să ne fie tot timpul într'o complectă admirație față de drăgălășenia cu care se prezintă și aici.

S'a mai distins d-șoara Medianu, care începe să ne cucerească în timpul din urmă tot mai mult. — Restul ansamblului a fost potrivit.

Pe Marța viitoare se pregătește premiera „Neguțătorul din Veneția“. Suntem îndestulți că avem ocaziune în fiecare săptămână să vedem ceva nou și bun pe scena Teatrului Național.

Artiștii își fac datoria, rămâne ca publicul să-și facă deasemenea datoria de a cerceta și a sprijini scena română.

A.

Relații noastre din America

Conform promisiunii noastre din numărul de anul nou al ziarului „Clujul” publicăm cu drag poezia abonatului nostru din America dl Augustin Stanciu, care a fost instrinat al Ardealului care-și iubește țara și pe ai săi cu o adevărată dragoste de fiu bun iubitor. Aceasta va înțelege oricine din versurile de mai jos:

Scrisoare către iubita mea mamă:

Vă scriu iubită mamă,
De-aici de departe
Ași vrea c'a mea durere
S'o pot scrie în carte

Putea-le-aș toate-a scrie,
Căci știu purta peana
Dar nu vreau dragă mamă
Să-ți stric inima.

Sunt departe acuma,
La sfîșit de soare
Plîngu-mi destul soartea
Și inima mă doare.

Putut-am să-mi petrec,
Viața n'nta mea țară
Nu să vin departe
Să mînc pîne amară

Putut-am să trăiesc
Surori cu voi în sat
Nu să plec departe
Atît de înstrăinat.

Știu eu de pe acuma
Dragă mama mea
Că n'ntasta viață
Nu ne vom vedea

Căci sunt prea departe
Și prea n'ntstrăinat
Nu mai am nădejde
Să am al meu sat.

Viața-i ca o rouă
Mereu se topește
Nimenea nu știe
Până când trăește.

Oh de-aș ști eu ziua
A morții veninoasă
Aș pleca de-aicea
Să mă'ngroape acasă.

Eu vă rog acuma
Pe voi surori și frate
Scrieți-mi și mie
Baremi câte-o carte.

Să știu cum o duceți?
Și cum mai trăiți
C'asa ne-a fost soartea
Să fim despărțiți.

Augustin Stanciu
Născut, în comuna Schiopii
Jud. Turda-Arieș.

Ajutorarea studenților

Evenimente festive în folosul studenților și scriitorilor români.

Astăzi mai mult ca în totdeauna se simte necesitatea ca toți locuitorii țării valizi și muncitori să ajute cu ce pot și pe orice cale pe semenii lor, căutând să face să dispară mai curînd egoismul din sufletele multor oameni bogați și ura din sufletele celor săraci și nevinovați că sunt astfel.

Una din cele mai strălucite fapte o pot săvârși toate ziarele și revistele fără deosebire de culoare politică.

Să scoată dar fiecare câte un număr sau două pe fiecare lună care să se vînză cu preț dublu și-a doua zi de sîrbătoare când nu se găsesc de vînzare din celelalte.

În aceste numere festive să se facă politică ci să se descrie în colori frumoase toate faptele oamenilor mari și cele de vitejie ale multor militari.

Dnii Directori de ziare și reviste să facă apel la toți oamenii învățați să le dea articole frumoase cu subiecte prea folositoare

pentru tot poporul și să nu ceară plată.

Din diferența de plată dela aceste ziare să se formeze un fond mare, din care să se construiască la București și Cluj câte un cămin mare pentru studenți și unul în care să se poată adăposti mulți din scriitorii, care nu se pot pricopsi mai ușor, cum și mulți din personalul tipografiilor care lucrează pentru răspîndirea luminei în popor.

N. Șerbănescu.

† Emilia Lăpedatu n. Circa

Mama dlor Ion I. Lăpedatu, deputat naționalist și Al. I. Lăpedată, ministrul Cultelor și artelor, a decedat zilele aceste la clinica din Cluj. Defuncta a fost soția cunoscutului profesor-director Lăpedatu din Brașov. Emilia Lăpedatu a fost una dintre femeile intelectuale ale Ardealului care a înțeles, că desrobirea neamului său nu se poate face, decât printr-o tot mai puternică conștiință națională și din acest motiv, rămânând văduvă după doi ani de căsătorie, și-a crescut pe cei doi băiați gemeni, Ion și Alexandru, în sentiment național.

Defuncta a fost transportată în comuna Săcele, pentru înmormîntare.

Fie-i țărâna ușoară!

Chestia localului Cercul Militar Cluj

Lupta pornită pe chestia unui local între Cercul Militar și Automobil-Clubul din Cluj, a provocat mare senzație în toate cercurile. Această luptă continuă și în prezent, ambele organizații avînd reprezentanți cu mare trecere, cari intervin mereu la București în chestia acaparării localului din chestie, în jurul căreia s'au scris foarte multe. În această chestie interesantă am primit dela Corpul VI. Armată următoarea lămurire:

Onor. Redacția, „CLUJUL”, Cluj.

În ziarul „Înfrățirea” No. 1004 din 6 II. 1924 a apărut un articol intitulat: „Un grav conflict între autoritățile militară și poliție” în care se spune între altele că: Ministerul de Războiu, recunoscînd dreptatea cererii A. C. Rg. C. a trimis de mult un ordin Comandamentului C. VI. de Armată prin care cerea ca Cercul Militar să evacueze localul Casei Magnaților și să se mute în localul ocupat de Comandantul Corpului de Armată. Acest ordin însă din anumite motive nu a fost executat nici el de Comandament, deși emana însuși dela Ministerul de Războiu.

Pentru lămurirea opiniei publice asupra acestei chestii, vă rog să dați cea mai formală desmintire afirmațiilor de mai sus în total eronate și care nu au putut fi inspirate decât de persoane de rea credință, în scopul probabil de a se acredita svonul unui conflict între autoritățile militare și de a știrbi prestigiul acestor autorități; Comandamentului C. de Armată nu a nesocotit un ordin emanînd dela Ministerul de Războiu, pe simplu motiv că asemenea ordin și anume ca cercul Militar să se mute în locuința Generalului Comandant, nu a fost niciodată dat.

Pentru conformitate:

Șeful Bir. II. Inf.

Maior Handra Constantin.

— Ministerul de Interne prin ordinul telegrafic Nr. 4260/1924 termenul provăzut pentru înaintarea cererilor de improprietărire cu loturi de casă a invalizilor, orfanilor, văduvelor din războiu funcționarilor de stat, județ și comune precum și a tuturor demobilizaților, l'a prelungit până în 31 Martie 1924, iar cel pentru înaintarea anexelor necesare până în 1 Iulie 1924.

INFORMAȚIUNI

— Dl Inuleț ministru în guvernul liberal, era să fie designat, ca delegat al României pentru a urma tratative cu reprezentanții rușilor în privința mai multor chestii reciproce. Conducătorii sovietelor rusești însă au obiecționat, că dl Inuleț nu poate reprezenta România la această conferință, fiind basarabean, și ca atare rusii îl consideră cetățean rus, nevoind să recunoască alipirea Basarabiei la România. Acest eveniment este important, intrucît Rukovsky, ca cetățean român refugiat în Rusia, unde are un rol conducător sovietic, a reprezentat Rusia la conferința dela Lausanne, la care a fost reprezentată și România și cu toate aceste nimenea n'a protestat contra acestui fapt.

— Liga Evreiască Interpoporală sub pretext, că voește să asigure înțelegerea popoarelor, și-a înființat o organizație și în Viena și caută să-și înființeze astfel de organizații în toate țările. Scopul adevărat al organizației amintite însă este contrabalansarea propagandei antisemite în întreaga lume, asigurînd validitatea și influența evreilor pe toate tarămurile, pentru a le pregăti stăpînirea întregului pământ. La noi această organizație deocamdată o reprezintă sub diferite forme „Liga Dreptului Omului”, care sub acest titlu caută să-și câștige aderenți.

— Expulzările ne-au înserat o mulțime de ilegalități contra intereselor raționale, constatîndu-se, că au fost reținute foarte multe elemente streine, ca specialiste, chiar și servitoare, cabaretiste etc. Interesul românilor însă este să se expulzeze toate elementele streine, cari ne sunt nefavorabile cauzei românești.

— Tinerii, cari au vre-un frate încadrat în armată, pot obține amănare pentru satisfacerea serviciului militar.

— Dl O. Goga și-a pus candidatura la Romani, în vechiul Regat, unde, după cum se afirmă, va fi sprijinit și de partidul liberal, cum a fost sprijinit dl dr. Elie Dăianu la Alba-Iulia.

— Afacerile d-nei Bocu în America. Ziarul „Nădejdea” din Timișoara, publică un articol, în care spune, că d-na Bocu, nevasta politicianului naționalist Sever Bocu, s'a prezentat în America cu niște cusături naționale în numele M. S. Reginei Maria și solicitînd sprijinul românilor de acolo, a exploatat pe mai mulți români americani cu ajutorul cusăturilor naționale, cerînd câte pentru o bluză 40 dolari, care echivalează cu 8000 Lei.

— La adunarea învățătorilor de stat secția-Huedin ținută la 12 Februarie 1924 între altele s'a desbătut și aranjarea situației grea a învățătorilor de stat precum urmează:

Cu părere de rău trebuie să ne exprimăm în fața Guvernului, că, cu toate, că ne doare sufletul când trebuie să ne părăsim catedrele, dar vom fi siliți — dacă Dl Min. al Instr. publ. nu voește a ne asigura existența familiară. Sau la caz dacă nici cum nu vom putea ajunge, ca să se aranjeze situația salarelor corpului didactic primar — să ne facă reducerea la ore și anume în loc de 5 ore de prelegere la școalele urbane să fie 3 iar la școalele rurale cu un inv. în loc de 6 ore la zi să fie numai 4 ca timpul câștigat să-l putem folosi alt unde — să ne facem venit lateral ori prin economie de gospodărie ori prin ore particulare la elevi ori prin diurne într'un alt oficiu fie de stat ori particular, în care să putem lucra pentru o diurnă care am adauga-o la salar ca se ne putem atîta ca restul lipsurilor să câștigăm prin sudoarea feței noastre și să nu ne facă de răsul minorităților din țară care vînzându-ne goi și flămânzi, compătîmindu-ne să ne batjocorească în față.

— Fașcia Națională Română intenționează să-și mute sediul din București la Cluj.

— „Acțiunea Românească” după cum s'a constatat, își acaparează aderenți ca organizație fașcistă. Conducătorii Fașciei Naționale Române însă ne avizează că Acțiunea Românească se deosebește de Fașcia Națională Română, care țintește validitatea tuturor românilor pe toate tarămurile, prin muncă eficientă și ordine, ca România să fie într'adevăr a românilor și nu a buzurnarelor streine.

— Cerealele din România le-au exportat intensiv în acest sezon elementele mercantile streine intereselor noastre române, încât în prezent am ajuns să avem stocuri insuficiente. Din acest motiv au fost urcate și prețurile maxime ale cerealelor, făinei și pâinei.

— Dna Aurelia Pipoșiu, fostă directoară a internatului liceului „Regina Maria” din Cluj, a fost numită ca inspectoară a tuturor școlilor minoritare din întreg Ardealul. D-sa a primit acest post binemeritat, ca o harnică și activă româncă ce a fost totdeauna, și va fi desigur și aici la nălțimea datoriei ca și până acum.

— Dl Ciurcu din Brașov într'o scrisoare adresată ziarului nostru, revine din nou asupra cauzei d-sale apărată la timp de noi, trimițându-ne mulțumiri călduroase, acum când cauza este cu totul tranșată spre satisfacția d-sale. De aici încă reese că ziarul nostru numai atunci ia apărarea unei cauze, când are ferma convingere că e dreaptă și merită apărare publică.

— Cursul leului se urcă mereu foarte simțitor, încât s'a insistat la guvern pentru a se lua dispoziții să nu se urce atît de brusc, pentru că streinătatea ne-ar putea face concurență astfel cu mărfurile ei ieftine și în aceste împrejurări s'ar distruge industria și comerțul nostru. Pentru populație urcarea leului este foarte salutară, în urma acestei urcări putîndu-ne aproviziona mai ieftin cu mărfuri.

Premiile ziarului „Clujul”.

Cine trimite anticipat costul la minimum 10 abonamente pentru ziarul „Clujul” va primi gratuit numerii pe timpul cât ține durata abonamentului trimis.

Cine trimite anticipativ costul abonamentului pe un an primește imediat gratuit cartea „Femea Creștină” pe 1/2 an broșura „Carte mare de visuri” pe 1/4 an broșura „Cartea Măgării”.

— „Cercetașii dela școala normală” de învățători din Cluj vor avea serbarea legămîntului Duminecă în 24 Febr. ora 10 în localul școlii din str. Romei No. 28.

— Intrunirea Episcopilor săptămîna trecută a avut loc la Blaj unde cei patru episcopi greco-catolici, au hotărât demersurile necesare contra dispozițiilor școlare ale dlui dr. Anghelescu, ministrul instrucțiunii publice, care intenționează să ne statifice școlile confesionale.

— Duminecă 10 Febr. s'a ținut la Someș Sat Șezătoarea igienică a Societății Studenților în medicină din Cluj. A început la orele 4 p. m. în localul școlii unde era adunat poporul. Preotul satului Ion Damian a deschis adunarea arătînd scopul venirii studenților și urîndu-le bun venit. A luat apoi cuvîntul Dl Drd Ion Vonica președintele secției de propagandă care după ce arată cum din dragostea pentru poporul care să zbate în atâtea năcazuri cu atâtea năcazuri cu atâtea boale a izvorit în mijlocul studenției mediciniste gîndul de a-i arăta calea bună, trece

la conferința sa despre sifilis. Arată în linii generale: istoricul boalei în țara românească înzistând asupra factorilor cari au ajutat lăptirea boalei; modul cel mai obișnuit de îmbolnăvire; evoluția boalei odată ajunsă în corp; urmările boalei asupra bolnavului și asupra întregii lui familii mai ales asupra copiilor arată rezultate bune ce le dă tratamentul făcut de timpuriu în opoziție cu urmările unei boale netratate, înzistă asupra mijloacelor de apărare ca să nu ne îmbolnăvim și ca conferința să fie cât se poate de intuitivă a fost urmată de o serie de proiecțiuni în cari se arătau cele spuse de conferențiar.

Șezătoarea a luat sfârșit la orele 6 seara — după ce preotul local a spus câteva cuvinte de mulțumire oaspeților.

Combaterea plăgilor sociale

Propaganda pentru combaterea plăgilor sociale continuă cu destulă febrilitate. Duminică 17 Febr. s'a ținut

o șezătoare la Apahida. S'a început la orele 3 p. m. Dl Ion Vonica președintele secțiunii de propagandă a vorbit „despre pericolul venerilor“ arătând primejdia ce prezintă pentru națiune lăptire cu atâta ușurință a acestor boale.

Dl Haralambie Cruceanu asistent la facultatea de medicină din Cluj a vorbit „despre îngrijirea copiilor“ a arătat igiena alimentară de care trebuie să țină cont, modul cum trebuie scaldat, înfășiat, a arătat influențele bune care le are asupra copilului liniștea, aerul curat și mai ales o hrană bună și făcută la timp. În perioada dela 7—12 ani a insistat asupra folosului ce'l aduce pentru înaintarea unui popor școala iar în perioada dela 12 ani în sus a arătat importanța mai

ales pentru noi românii a carierilor practice: meserii negoț, cari azi din cauza nepăsării în care am făcut până acum și încă zăceam sânt monopolizate de străini. N'a neglijat să arate nici consecințele dezastruoase cele au asupra copilului sifilisul alcoolismul și de multeori tuberculoza părinților.

După conferințe au urmat proiecțiuni. A luat parte la șezătoare și domnul primpretor Balomiru care poartă mult interes pentru poporul ce conduce și ca urmare pentru ori ce ar tinde la îmbunătățirea stării acestui popor.

Șezătoarea a luat sfârșit la orele 6 p. m.

Duminica viitoare studenții în medicină vor merge în propagandă la Nădășel. Dr. V.

Turneu studențesc

Studenții Universitari Sătrani aranjează în ziua de 24 februarie a. c. (Duminică), un *turneu cultural la Huedin*. Turneul are caracter pur cultural și e de dorit, ca să participe cât mulți români la acest turneu în preunat cu serată dansantă, având în vedere viața culturală naționalmente slabă din aceste plaiuri.

Grupul Sătmărenilor pleacă 24 Februarie la ora 11⁵³ cu trenul personal. (x. f.)

Prim-redactor responsabil: V. I. Moldova

Telefon 124.

1870

Distins cu medaile de argint și mai multe diplome

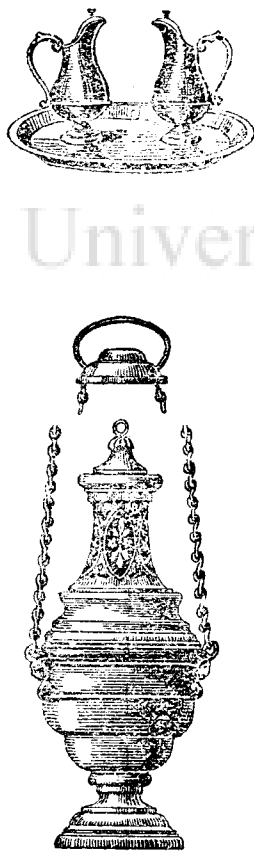
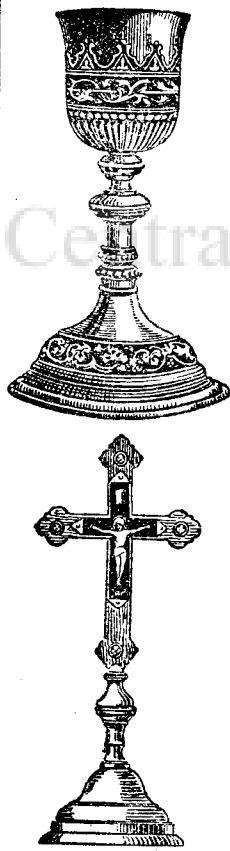
Fabrica română ardeleană de clopote patentat

Mare deposit de Ornate bisericesti, librărie și tipografie

Alexandru Anca, Cluj

Înainte succesorii lui Efraim Andrásófszky.

Birourile: CLUJ, Piața Unirii 32 și Reg. Maria 14. Fabrica C. Victoriei 36.

Unica fabrică în țară, care pregătește clopote patentate de prima calitate după vechiul recept Andrásófszky, care a fost premiat cu medale de argint și mai multe diplome la diferite expoziții. Durabilitatea tonului armonia și exactitatea pregătirii să garantează pe mai mulți ani. — Înainte de a face comandă ori unde, cereți în mașini și oferte de prețuri dela fabrica noastră. Veniți, Vedeti și vă convingeți.

Preț curent pentru Ornamente bisericesti:

Odăjdii (Vestminte preoțești) constătătoare din:

1 Felon, 1 Epitrafir, 2 Aere, 2 Mănecuțe, 1 brâu, 1 Acoperitor de sf. potir, în diferite motive și colori din damast de mătase în calități deosebite cu prețul de 8000—22000 Lei.

Prapori:

în diferite culori 110 cm. lat 160 cm. lung cu două chipuri sfinte pe două părți vâpsite pe pânză chipul după dorința DV. are 3—4 tăieturi cu posomant auriu sau argințiu prețul unui prapor dela 2000—6000 Lei fără rudă.

Mustre de stoffe pentru odăjdii sau prapori se trimit numai contra 50 Lei anticipativ.

Colare, Beretă, Brâuri, Plastroane.

Beretă (camilafcă, potcap) Rom. cat. din klott negru	220—
Beretă de cașmir negru gr. cat.	220—
Colar de pânză „Leo“	50—
Colar de cauciuc	45—
Brâu (cingulum) violet moiree sau mătase	1200—
Brâu (cingulum) negru moiree sau mătase	1200—
Brâu (cingulum) negru de lână	450—
Plastron (chemisette) Nr. 3. 21 cm. klott neted	120—
Plastron (chemisette) Nr. 2. 15 cm. klott neted	90—
Plastron Nr. 3. cu încrețituri fine	150—

La comandă să se dea numărul și lărgimea colarului plastronului și a beretei. Din colare numai 6 bucăți să trimit.

Toate prețurile sunt rezervate și pentru streinătate dublu.

Recviste bisericesti:

1. 1 Cădelniță din bronz argintată	Lei 1750
2. Una țitoare de tămăie cu linguriță din bronz argintat	550
3. 1 Candelă din bronz argintată	900
4. 1 Chivot din bronz argintat cu trei turnuri	3800
5. 1 Cruce de masă din bronz argintată cu Hristos în email 28 cm.	1200
6. 1 Cruce de masă (28 cm.) din bronz argintată cu Hristos în relief aurit	1000
7. 1 Cruce de mână din bronz argintată cu Hristos în email	1000
8. 3 Cutii de aluminiu pentru oștie	150
9. 1 Căldărușe cu aspergil (stropitor) bronz argintat	1200
10. 1 Căniță cu tavă pentru spălarea mânilor (bronz argintat)	850
11. Cutie cu trei vase, cuțit și foarfeci la botez (bronz argintat)	1200
12. 2 Vase de sticlă cu tavă de bronz argintat (la proscomidie)	480
13. 1 Potir cu tăer (patenă) (bronz aurit) neted	2800
14. Disc cu taipă și steluță (bronz aurit)	1000
15. 1 Cutie cu trei vase pentru oleu și mir la botez (bronz aurit) I. C. O.	1500
16. 1 Cutie de bronz aurit cu capac pentru sf. Oștie la bolnavi	1000
17. Ciborium (bronz aurit)	3800
18. Monstranță (bronz aurit) rom. kath.	5500

Banii se trimit înainte, comenzile se efectuează în 3—4 săptămâni. Toate prețurile sunt rezervate și pentru streinătate dublu.